

E-PRZEGLĄD Oświatowy

ZA CZERWIEC 2026

Podsumowanie roku szkolnego 2025/2026

- NOWE PRZEDMIOTY: DEBIUT**
 Edukacja Obywatelska zastępuje HiT. Edukacja Zdrowotna zastępuje WDŻ.
- REDUKCJA LEKCJI RELIGII**
 Zmniejszenie do 1 godziny tygodniowo, lekcje na skrajnych godzinach.
- OCENA FUNKCJONALNA**
 Nowy model diagnozy dla uczniów ze SPE.
- REWOLUCJA NA WF**
 Testy sprawnościowe (I-III) i moduły mundurowe (VII-VIII).
- OCENA NAUCZYCIELI: NOWY SYSTEM**
 Mniej biurokracji, jasne kryteria i skala ocen.
- REFORMA26: UPUBLICZNIENIE**
 Upublicznienie projektów podstaw programowych przez IBE.
- KONSULTACJE PUBLICZNE**
 Ogólnopolska konsultacja projektów Reformy26.
- PODPISANIE ROZPORZĄDZEŃ**
 Zatwierdzenie podstaw i poradników metodycznych.
- FERIE W 3 TURACH**
 Historyczna zmiana – ferie podzielone na 3 tury zamiast 4.
- KONIEC STAREJ PODSTAWY**
 Ostatni rok przed Kompleksową Reformą26 w szkole.

Nauczyciel na urlopie. Mit, który przeżyje wszystko

Jest w Polsce kilka prawd objawionych. Że piłkarze wiedzą lepiej od trenerów. Że każdy kierowca jest ekspertem od przepisów, dopóki nie dostanie mandatu. I że nauczyciel pracuje osiemnaście godzin tygodniowo, a potem przez dwa miesiące opala się nad jeziorem, od czasu do czasu machając dziennikiem elektronicznym niczym wachlarzem. Ten ostatni mit ma się wyjątkowo dobrze. Jest odporny na fakty. Na statystyki. Na przepisy prawa. Na zwykłą logikę. Gdyby mity podlegały ochronie konserwatorskiej, ten dawno wpisano by do rejestru zabytków. Kończy się rok szkolny. Uczniowie rzeczywiście zaczynają wakacje. Wakacje – słowo piękne, lekkie, pachnące lipcem, malinami i snaniem do południa.

Nauczyciele nie zaczynają wakacji. Nauczyciele rozpoczynają urlop. To nie jest to samo.

Urlop jest elementem stosunku pracy. Przysługuje pracownikowi po miesiącach wykonywania obowiązków. Wakacje są od szkoły. Mają je uczniowie. Nauczyciel pozostaje pracownikiem również wtedy,

gdy na szkolnym boisku nie słychać już dzwonka. Zresztą nawet z tym urlopem rzeczywistość jest bardziej skomplikowana, niż wynikałoby z internetowych komentarzy. Koniec czerwca oznacza jeszcze klasyfikacje, rady pedagogiczne, świadectwa, sprawozdania, zamknięcie dokumentacji, rozliczenia, porządkowanie pracowni. Końcówka sierpnia? Szkolenia, rady pedagogiczne, przygotowanie nowego roku szkolnego, planów pracy, dokumenta-

cji, organizacji zajęć. Urlop nauczyciela przypomina bardziej wyspę pomiędzy dwoma kontynentami obowiązków niż dwumiesięczny rejs po Karaibach. Ale przecież... „**Pracują tylko osiemnaście godzin.**” To zdanie powinno być odlewane z brązu. Powtarzane jest z taką pewnością, jakby jego autor właśnie wrócił z całorocznej obserwacji życia szkoły.

Osiemnaście godzin to pensum. Nie czas pracy. To tylko godziny spędzone z uczniami na lekcjach. Reszta? Ach, reszta najwyraźniej dzieje się sama. Bo przecież te osiemnaście godzin to tylko lekcje. Jakby cała reszta wydarzała się sama. Wypracowania sprawdzają się nocą dzięki sztucznej inteligencji. Kartkówki oceniają krasnoludki. Dokumentację prowadzi duch biurokracji. Zebrania z rodzicami odbywają się telepatycznie. Wycieczki organizują elfy, a konkursy szkolne spadają z nieba razem z deszczem. Wypracowania sprawdza niewidzialna ręka rynku. Kartkówki oceniają skrzaty. Dokumentację prowadzi sztuczna inteligencja. Scenariusze lekcji pisze

ChatGPT, choć – sądząc po liczbie wymaganych modyfikacji – też by się czasem zbuntował. Nauczyciel przychodzi tylko na czterdzieści pięć minut. Mówi. Dzwonek. Do domu. Piękna teoria. Szkoda tylko, że nie ma nic wspólnego z rzeczywistością.

Bo zanim zabrmi pierwszy dzwonek, trzeba przygotować lekcje. Potem sprawdzić prace. Napisać opinie. Przeprowadzić rozmowy z rodzicami. Zorganizować konkurs. Pojechać

na wycieczkę. Pełnić dyżur. Wypełnić dokumentację, której liczba stron rośnie szybciej niż liczba uczniów. Uczestniczyć w radach pedagogicznych, szkoleniach, zespołach, komisjach egzaminacyjnych. Być wychowawcą, mediatorem, psychologiem, czasem pielęgniarzem, czasem informatykiem, czasem negocjatorem. A od kilku lat coraz częściej także specjalistą od kolejnych reform, które zmieniają się szybciej niż podręczniki.

Co roku słyszymy, że nauczyciele powinni pracować więcej. Rzadziej słyszymy pytanie, dlaczego coraz mniej ludzi chce wykonywać ten zawód. Bo liczby bywają brutalne. Średnia wieku nauczycieli rośnie. Brakuje specjalistów. Młodzi absolwenci uczelni nie ustwiają się w kolejkach do szkolnych sekretariatów. Widocznie perspektywa osiemnastu godzin pracy i dwóch miesięcy „wakacji” nie jest jednak aż tak kusząca. Może problem polega na tym, że od lat rozmawiamy o nauczycielach, zamiast z nauczycielami. Łatwo jest policzyć godziny lekcyjne. Znacznie trudniej policzyć odpowiedzialność. Trudno zmierzyć cierpliwość. Jeszcze trudniej zmierzyć emocjonalny koszt pracy z dziećmi i młodzieżą, z ich sukcesami, problemami, kryzysami, lękami i nadziejami. Tego nie zapisuje się w arkuszu organizacyjnym szkoły.

Dlatego na zakończenie roku szkolnego warto życzyć uczniom pięknych wakacji. Rodzicom – trochę odpoczynku od porannego przypominania o zadaniach domowych. A nauczycielom? Nie „miłych wakacji”. Dobrego, spokojnego i naprawdę zasłużonego urlopu. Bo odpoczynek nie jest przywilejem. Jest warunkiem, żeby we wrześniu znowu stanąć przed klasą z energią, cierpliwością i przekonaniem, że ta praca ma sens. I jeszcze jedno. Jeżeli ktoś nadal uważa, że nauczyciel pracuje tylko osiemnaście godzin tygodniowo, to nic nie stoi na przeszkodzie, aby spróbował. Szkoły od dawna szukają pracowników. Jakoś nie widać tłumów chętnych. Najwyraźniej nawet mity mają swoje granice.

Waldemar Jakubowski

RCL

Co nas czeka, czyli... czerwcowy przegląd RCL

biuletyn informacji publicznej
Rządowego Centrum Legislacji

1. Rozporządzenie Ministra Edukacji w sprawie sposobu podziału łącznej kwoty potrzeb oświatowych między jednostki samorządu terytorialnego w roku 2027

→ wprowadzanie definicji oraz w załączniku algorytmów to przeliczania;

2. Rozporządzenie Ministra Edukacji zmieniające rozporządzenie w sprawie niektórych publicznych placówek systemu oświaty

→ placówki zapewniające opiekę i wychowanie uczniom w okresie pobierania nauki poza miejscem stałego zamieszkania jest bursa

3. Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo oświatowe oraz ustawy o systemie informacji oświatowej

→ przepisy dotyczące w głównej mierze państwowego eDziennika.

4. Projekt rozporządzenia Ministra Edukacji zmieniającego rozporządzenie w sprawie kształcenia osób niebędących obywatelami polskimi oraz osób będących obywatelami polskimi, które pobierały naukę w szkołach funkcjonujących w systemach oświaty innych państw

→ uzupełnienie regulacji.

5. Projekt rozporządzenia Ministra Edukacji zmieniającego rozporządzenie w sprawie wykazu dziedzin zawodowych wraz z przyporządkowanymi do nich zawodami określonymi w klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego

→ uzupełnienie regulacji.

6. Rozporządzenie Ministra Edukacji zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli

→ określenie kwalifikacji do zajmowania stanowiska nauczyciela edukacji zdrowotnej, przyrody, zajęć praktyczno-technicznych, edukacji obywatelskiej oraz w szkołach za granicą.

Podsumowanie roku szkolnego 2025/2026

Zapytaliśmy AI o 10 kluczowych wydarzeń z mijającego roku szkolnego. Oto odpowiedź:

1. Nowe przedmioty: Debiut (Wrzesień 2025)

Opis: To moment, w którym do szkół wchodzi dwa zupełnie nowe przedmioty. Edukacja Obywatelska zastępuje wycofaną Historię i Teraźniejszość (HiT), a Edukacja Zdrowotna zajmuje miejsce Wychowania do życia w rodzinie (WDŻ). To fundamentalna zmiana w planach lekcji.

2. Redukcja lekcji religii (Wrzesień 2025)

Opis: Wydarzenie odzwierciedlające ważną zmianę organizacyjną w szkołach – zmniejszenie wymiaru godzin religii do zaledwie jednej godziny w tygodniu. Dodatkowo zajęcia te są planowane wyłącznie na skrajnych godzinach (pierwszych lub ostatnich).

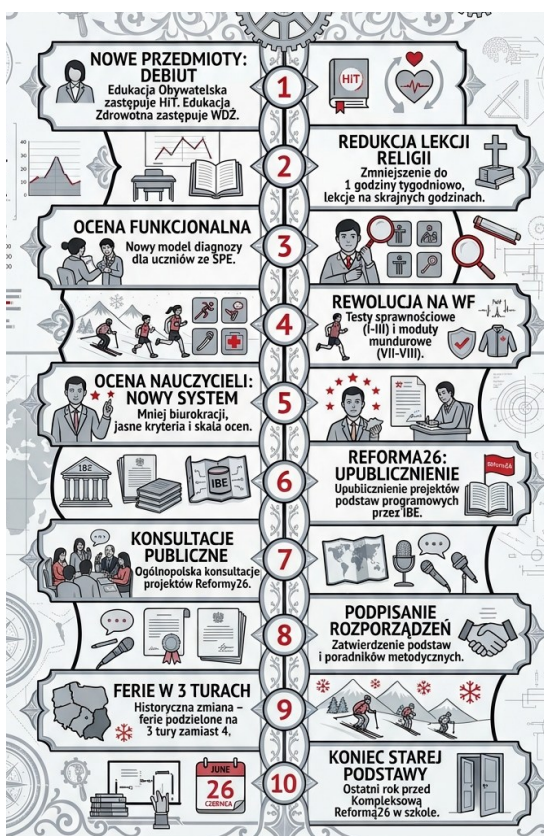
3. Ocena funkcjonalna (Wrzesień 2025)

Opis: Wprowadzenie nowoczesnego modelu oceniania dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (SPE). Zamiast tradycyjnych ocen w systemie klasowo-lekcyjnym, stawia się na pogłębioną diagnozę i obserwację ucznia w jego codziennym środowisku.

4. Rewolucja na WF (Wrzesień 2025)

Opis: Zmiany na zajęciach wychowania fizycznego. W młodszych klasach (I-III) wprowadzane są obowiązkowe testy sprawnościowe, z kolei starsi uczniowie (klasy VII-VIII) zaczynają realizować specjalne moduły mundurowe, w tym podstawy pierwszej pomocy czy ratownictwa.

5. Ocena nauczycieli: Nowy system (Wrzesień 2025)

Opis: Wejście w życie nowych przepisów dotyczących pracy nauczycieli. System odchodzi od nadmiernej biurokracji ("papierologii") na rzecz uproszczonej, jasnej skali ocen i transparentnych kryteriów awansu zawodowego.

6. Reforma26: Upublicznienie (Wrzesień 2025)

Opis: Moment przełomowy dla przyszłości systemu. Instytut Badań Edukacyjnych (IBE) we współpracy z Ministerstwem upublicznia projekty nowych podstaw programowych, zarysowując, jak szkoła będzie wyglądać po nadchodzącej, wielkiej "Reformie26".

7. Konsultacje publiczne (Październik 2025)

Opis: Rozpoczęcie potężnego, ogólnopolskiego dialogu. Związki zawodowe, nauczyciele, rodzice i eksperci zgłaszają swoje uwagi, poprawki i pomysły do opublikowanych we wrześniu dokumentów projektowych.

8. Podpisanie rozporządzeń (Grudzień 2025)

Opis: Zwieńczenie wielomiesięcznej pracy. Minister Edukacji formalnie podpisuje rozporządzenia wprowadzające nowe podstawy programowe, a do szkół trafiają pierwsze darmowe poradniki metodyczne.

9. Ferie w 3 turach (Styczeń – Luty 2026)

Opis: Historyczna, organizacyjna zmiana kalendarza roku szkolnego. Zamiast dotychczasowych czterech tur, uczniowie odpoczywają podczas ferii podzielonych tylko na trzy grupy dla poszczególnych województw.

10. Koniec starej podstawy (Czerwiec 2026)

Opis: Zakończenie roku szkolnego 2025/2026. Jest to ostateczne i symboliczne pożegnanie ze "starym" systemem. Za tymi otwartymi drzwiami czeka wrzesień 2026 roku, od którego edukacja ruszy według zupełnie nowych zasad "Reformy26".

(za: Gemini)

OPINIA

KSNiO o rozporządzeniu w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania

Krajowy Sekretariat Nauki i Oświaty NSZZ „Solidarność”, negatywnie opiniuje rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 5 maja 2026 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych w zaproponowanym brzmieniu.

Projekt zawiera rozwiązania, które w ocenie KSNiO NSZZ „Solidarność” pogłębiają chaos interpretacyjny w szkołach, zwiększają obciążenia nauczycieli, ograniczają ich autonomię zawodową oraz nie rozwiązują zasadniczych problemów związanych z ocenianiem, pracą własną ucznia i organizacją procesu dydaktycznego.

Szczególnie krytycznie oceniamy projektowane zmiany dotyczące prac domowych, oceny zachowania oraz niedostateczne uwzględnienie konsekwencji organizacyjnych wprowadzania zajęć praktyczno-technicznych. Jednocześnie dostrzegamy, że część rozwiązań dotyczących egzaminów klasyfikacyjnych, egzaminów poprawkowych i sprawdzianu wiadomości i umiejętności może służyć uporządkowaniu praktyki, jednak wymaga doprecyzowania.

Projekt nie został poparty rzetelną oceną skutków regulacji w zakresie realnego wpływu na pracę nauczycieli, obciążenia organizacyjnego szkół, czas pracy rad pedagogicznych, sytuację dyrektorów oraz koszty wdrożenia zmian. Szczególnie niezrozumiałe jest wykazy-

wanie braku skutków finansowych i braku wpływu na rynek pracy, mimo że projekt nakłada na nauczycieli nowe obowiązki związane ze sprawdzaniem każdej wykonanej pracy domowej, przekazywaniem informacji zwrotnej oraz potencjalnym uwzględnianiem systematyczności ucznia przy ustalaniu oceny rocznej.

I. Prace domowe utrwalają fikcję prawną i zwiększają obciążenie nauczycieli.

Najpoważniejsze zastrzeżenia KSNiO NSZZ „Solidarność” budzi projektowana zmiana § 12a rozporządzenia. Projekt utrzymuje zasadę, że w klasach IV–VIII szkoły podstawowej pisemna lub praktyczno-techniczna praca domowa nie jest obowiązkowa dla ucznia i nie ustala się z niej oceny. Jednocześnie projekt wprowadza obowiązek sprawdzania każdej wykonanej pracy domowej i przekazania uczniowi informacji zwrotnej, a także pozwala nauczycielowi uwzględnić systematyczność ucznia w wykonywaniu prac domowych przy ustalaniu rocznej oceny klasyfikacyjnej. Taka konstrukcja jest wewnętrznie sprzeczna. Z jednej strony projekt utrzymuje formalną nieobowiązkowość prac domowych, a z drugiej strony przyznaje im znaczenie przy ustalaniu rocznej oceny klasyfikacyjnej. W praktyce będzie to prowadziło do sporów z uczniami i rodzicami o to, czy praca domowa rzeczywiście była dobrowolna, skoro jej systematyczne wykonywanie może wpływać na sytuację ucznia przy ustalaniu oceny rocznej.

KSNiO NSZZ „Solidarność” wskazuje, że projekt tworzy pozorny kompromis, który nie rozwiązuje problemu, lecz przerzuca odpowiedzialność za jego skutki na nauczycieli. Powyższe wskazuje również, że projektowane rozwiązania świadczą o braku należytej staranności legislacyjnej oraz niedostatecznym rozpoznaniu realiów codziennej pracy szkoły.

Projektowane przepisy będą powodowały następujące problemy:

1. zwiększenie obowiązków nauczycieli poprzez konieczność sprawdzania każdej wykonanej pracy domowej;
2. zwiększenie obowiązków informacyjnych

- wobec uczniów i ich rodziców;
3. konieczność monitorowania systematyczności wykonywania prac domowych, jeżeli ma ona być uwzględniana przy ocenie rocznej;
 4. ryzyko sporów z rodzicami o wpływ prac domowych na ocenę roczną;
 5. dalsze osłabienie autorytetu nauczyciela w zakresie organizacji procesu dydaktycznego;
 6. brak realnego instrumentu motywowania ucznia do systematycznej pracy własnej.

Praca domowa jest integralnym elementem procesu kształcenia. Służy utrwalaniu wiedzy, rozwijaniu umiejętności, przygotowaniu do kolejnych zajęć, budowaniu systematyczności i odpowiedzialności ucznia. Nie można skutecznie realizować podstawy programowej bez samodzielnej pracy ucznia poza zajęciami szkolnymi.

KSNiO NSZZ „Solidarność” postuluje odstępianie od projektowanej konstrukcji, w której prace domowe pozostają formalnie nieobowiązkowe, a jednocześnie systematyczność ich wykonywania może wpływać na ocenę roczną. W naszej ocenie należy dopuścić możliwość oceniania prac domowych jako elementu oceniania bieżącego, na jasnych zasadach określonych w rozporządzeniu oraz statucie szkoły.

II. Przy ocenie zachowania zostają wprowadzone wyjątkowo nieostre i subiektywne kryteria.

KSNiO NSZZ „Solidarność” z niepokojem ocenia projektowane zmiany dotyczące podstawowych obszarów uwzględnianych przy ustalaniu śródrocznej i rocznej oceny klasyfikacyjnej zachowania.

Popieramy wzmacnianie funkcji wychowawczej szkoły, promowanie szacunku wobec innych osób, troskę o bezpieczeństwo, współpracę, odpowiedzialność oraz postawy patriotyczne. Nie budzi z naszej strony zastrzeżeń kierunek, zgodnie z którym szkoła powinna kształtować postawy społeczne, obywatelskie i patriotyczne. Jednakże, projekt zawiera kryteria, które są sformułowane zbyt szeroko, nie-

ostro i potencjalnie nadmiernie uznaniowo.

Szczególne wątpliwości budzi kryterium „przejmowania odpowiedzialności za własny rozwój i realizację zamierzonych celów”. Tak sformułowany obszar może prowadzić do oceniania nie tylko zachowania ucznia w szkole, lecz także jego dojrzałości psychicznej, motywacji, ambicji, planów osobistych i sytuacji rozwojowej. Uczeń ma prawo rozwijać się we własnym tempie. Może przechodzić trudności emocjonalne, zdrowotne, rodzinne, adaptacyjne albo rozwojowe. Nie każdy uczeń na danym etapie edukacyjnym posiada jasno określone „zamierzone cele”. Szkoła powinna oceniać zachowanie możliwe do zaobserwowania i weryfikacji, a nie wewnętrzną strukturę motywacyjną ucznia.

KSNiO NSZZ „Solidarność” zwraca szczególną uwagę na projektowane kryterium „przestrzegania norm społecznych w szkole i poza nią”. Tak szeroko sformułowany zapis budzi poważne wątpliwości praktyczne i prawne. Szkoła może i powinna oceniać zachowanie ucznia w zakresie związanym z jego funkcjonowaniem w społeczności szkolnej, w szczególności podczas zajęć edukacyjnych, przerw, wycieczek, uroczystości, zawodów, zajęć organizowanych przez szkołę oraz innych sytuacji pozostających pod opieką szkoły. Nie posiada jednak realnych ani prawnych instrumentów do stałego nadzorowania zachowania ucznia poza szkołą, w jego życiu prywatnym, rodzinnym, sąsiedzkim, towarzyskim czy w aktywności internetowej niezwiązanej bezpośrednio ze szkołą. Bez jednoznacznego doprecyzowania, że zachowania pozaszkolne mogą być uwzględniane wyłącznie wtedy, gdy mają rzeczywisty, możliwy do wykazania i udokumentowania związek z funkcjonowaniem ucznia w społeczności szkolnej albo z bezpieczeństwem innych uczniów, przepis ten będzie prowadził do nadmiernej uznaniowości, konfliktów z rodzicami oraz zarzutów nieuprawnionej ingerencji szkoły w sferę życia prywatnego ucznia. W praktyce nauczyciel lub wychowawca może zostać zmuszony do rozstrzygnięcia, czy i w ja-

kim zakresie uwzględniać informacje pochodzące spoza szkoły, np. od rodziców, uczniów, z mediów społecznościowych albo z nieformalnych zgłoszeń. Takie rozwiązanie jest niebezpieczne zarówno dla uczniów, jak i dla nauczycieli, ponieważ przenosi na szkołę odpowiedzialność za ocenę zdarzeń, których szkoła nie obserwowała, nie dokumentowała i których często nie jest w stanie obiektywnie zweryfikować. W zaproponowanym przez MEN brzmieniu, przepis będzie tworzył fikcyjny obowiązek nadzorowania ucznia poza szkołą i stanie się kolejnym źródłem konfliktów między nauczycielami, rodzicami i uczniami.

KSNiO NSZZ „Solidarność” wskazuje, że kryteria oceny zachowania powinny być:

1. możliwe do obiektywnej weryfikacji;
2. związane z funkcjonowaniem ucznia w środowisku szkolnym;
3. czytelne dla ucznia, rodzica i nauczyciela;
4. możliwe do zastosowania w sposób jednolity przez rady pedagogiczne;
5. odporne na nadmierną subiektywizację.

Projektowane brzmienie może prowadzić do sporów odwoławczych, presji rodziców na wychowawców i rady pedagogiczne oraz dalszego przeciążenia szkół procedurami wyjaśniającymi.

KSNiO NSZZ „Solidarność” wnosi o ponowne przeanalizowanie katalogu kryteriów oceny zachowania oraz usunięcie albo istotne doprecyzowanie pojęcia „przejmowania odpowiedzialności za własny rozwój i realizację zamierzonych celów” a także doprecyzowanie kryterium dotyczącego „przestrzegania norm społecznych...” przez wskazanie, że ocena zachowania może uwzględniać zachowania ucznia poza szkołą wyłącznie wtedy, gdy pozostają one w bezpośrednim związku z funkcjonowaniem ucznia w społeczności szkolnej, bezpieczeństwem uczniów lub dobrem szkoły, a okoliczności te zostały ustalone w sposób rzetelny, obiektywny i możliwy do zweryfikowania.

III. Egzamin klasyfikacyjny, poprawkowy i sprawdzian wiadomości należy uznać za częściowo zasadny kierunek, ale wymagający doprecyzowania

KSNiO NSZZ „Solidarność” dostrzega potrzebę uporządkowania zasad przeprowadzania egzaminów klasyfikacyjnych, egzaminów poprawkowych oraz sprawdzianu wiadomości i umiejętności ucznia.

Pozytywnie można ocenić zamiar doprecyzowania, że egzamin i sprawdzian powinny odbywać się stacjonarnie, w szkole, w bezpośredniej obecności komisji, w warunkach zapewniających samodzielną pracę ucznia oraz bez możliwości korzystania z urządzeń telekomunikacyjnych, z wyjątkiem sytuacji związanych z monitorowaniem stanu zdrowia. Rozwiązania te mogą ograniczyć nadużycia, w szczególności w sytuacjach, w których dotychczasowe przepisy były interpretowane w sposób umożliwiający obchodzenie standardów samodzielności pracy ucznia. Jednakże, wskazujemy, że konieczne jest uwzględnienie w rozporządzeniu i umożliwienie przeprowadzenia egzaminów na odległość, w przypadkach w których tryb stacjonarny jest niemożliwy na stan zdrowia dziecka.

Zastrzeżenia budzi jednak sztywne określenie czasu trwania egzaminu lub sprawdzianu, zwłaszcza w przypadku różnych przedmiotów i różnych form sprawdzania wiadomości oraz umiejętności. Inny charakter ma egzamin z przedmiotu humanistycznego, inny z matematyki, języka obcego, przedmiotów zawodowych, artystycznych czy praktycznych.

KSNiO NSZZ „Solidarność” postuluje, aby przepisy umożliwiały dostosowanie czasu egzaminu do specyfiki przedmiotu, formy egzaminu oraz potrzeb ucznia, z zachowaniem minimalnych standardów organizacyjnych.

Należy także doprecyzować obowiązki członków komisji, zasady dokumentowania przebiegu egzaminu, sposób postępowania w przypadku przerwania egzaminu z przyczyn zdrowotnych oraz zasady korzystania z urządzenia służącego do monitorowania stanu

zdrowia ucznia.

IV. Zajęcia praktyczno-techniczne – zmiana terminologiczna wymaga oceny skutków organizacyjnych

Projekt przewiduje zastąpienie pojęcia „technika” pojęciem „zajęcia praktyczno-techniczne” w związku z wdrażaniem reformy programowej. KSNiO NSZZ „Solidarność” wskazuje, że w zakresie samego rozporządzenia o ocenianiu konieczne jest zapewnienie spójności terminologicznej i przejrzystości zasad oceniania uczniów w okresie przejściowym. Z tego względu projekt powinien jednoznacznie wskazywać, jak szkoły mają stosować przepisy dotyczące oceniania, klasyfikowania i egzaminowania uczniów w latach, w których równolegle funkcjonować będą „technika” oraz „zajęcia praktyczno-techniczne”.

Jednocześnie wskazujemy, że zmiana terminologiczna nie może być oderwana od realiów organizacyjnych szkół. Jeżeli nowe zajęcia mają mieć rzeczywiście praktyczny charakter, państwo i organy prowadzące muszą zapewnić szkołom odpowiednie warunki ich realizacji.

Nie oczekujemy wpisania wszystkich kwestii dotyczących zajęć praktyczno – technicznych do rozporządzenia w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów, ale wskazujemy, że jest to niezbędna uwaga systemowa towarzysząca projektowanej zmianie. Brak odpowiednich warunków organizacyjnych będzie bezpośrednio wpływał na możliwość rzetelnego oceniania osiągnięć uczniów.

Konieczne jest przedstawienie odpowiedzi na następujące pytania:

1. czy szkoły podstawowe posiadają odpowiednie pracownie do prowadzenia zajęć praktyczno-technicznych;
2. ile takich pracowni faktycznie istnieje i jaki jest ich standard wyposażenia;
3. czy zapewniono środki finansowe na doposażenie szkół;
4. jakie standardy bezpieczeństwa będą obowiązywały przy prowadzeniu zajęć prak-

tycznych;

5. czy liczebność grup będzie dostosowana do charakteru zajęć;
6. czy nauczyciele otrzymają wsparcie metodyczne i organizacyjne;
7. jak państwo zamierza zabezpieczyć nauczycieli przed odpowiedzialnością za prowadzenie zajęć praktycznych w warunkach niewystarczającej infrastruktury.

Wprowadzenie zajęć praktyczno-technicznych bez zapewnienia odpowiednich pracowni, narzędzi, materiałów, środków bezpieczeństwa i mniejszych grup może doprowadzić do fikcji organizacyjnej. Zajęcia praktyczne nie mogą ograniczać się do czynności symbolicznych, takich jak szydełkowanie, przyszywanie guzików czy inne proste zadania zastępcze, jeżeli reforma ma rzeczywiście rozwijać praktyczne kompetencje techniczne uczniów.

KSNiO NSZZ „Solidarność” wnosi o uzupełnienie uzasadnienia projektu oraz Oceny Skutków Regulacji o analizę wpływu wprowadzenia zajęć praktyczno-technicznych na ocenianie i klasyfikowanie uczniów, a także o wskazanie równoległych działań organizacyjnych i finansowych niezbędnych do realnego wdrożenia tych zajęć.

V. Zwolnienie z nauki jazdy na podstawie zaświadczenia o ukończeniu szkolenia, warunkowo można uznać za pozytywne

KSNiO NSZZ „Solidarność” co do zasady nie sprzeciwia się wprowadzeniu możliwości zwolnienia ucznia lub słuchacza z zajęć przygotowujących do uzyskania prawa jazdy pojazdem silnikowym na podstawie zaświadczenia o ukończeniu odpowiedniego szkolenia poza szkołą.

Rozwiązanie to może ograniczyć powtórzenie tych samych zajęć przez uczniów, którzy już odbyli wymagane szkolenie w innym uprawnionym podmiocie.

Jednocześnie wskazujemy na konieczność doprecyzowania procedury dokumentowania zwolnienia ucznia lub słuchacza. Projekt powinien możliwie jasno wskazywać, jakie dane są wpisywane do dokumentacji przebiegu

nauczania oraz jak należy postępować w przypadku wątpliwości co do treści albo kompletności zaświadczenia.

Nie można przerzucać na dyrektora szkoły odpowiedzialności za ocenę dokumentów bez zapewnienia jasnej procedury i wystarczających danych pozwalających na ich identyfikację.

VI. Wadliwość Oceny Skutków Regulacji

KSNiO NSZZ „Solidarność” krytycznie ocenia Ocenę Skutków Regulacji. Projekt ma oddziaływać na setki tysięcy nauczycieli oraz miliony uczniów. Zakłada nowe obowiązki dla nauczycieli, zmienia zasady oceniania, wpływa na organizację egzaminów, pracę dyrektorów i unkcjonowanie szkół. Pomimo tego OSR wskazuje brak dodatkowych skutków finansowych, brak wpływu na rynek pracy, brak wpływu na sytuację społeczną rodzin i obywateli oraz brak potrzeby ewaluacji efektów projektu. Takie podejście jest nie do przyjęcia.

Obowiązek sprawdzania każdej wykonanej pracy domowej i przekazywania informacji zwrotnej nie jest neutralny organizacyjnie. Wymaga czasu, pracy i bieżącego kontaktu z uczniem. Uwzględnianie systematyczności wykonywania prac domowych przy ocenie rocznej również wymaga monitorowania tej systematyczności.

Zmiany dotyczące egzaminów klasyfikacyjnych, poprawkowych i sprawdzianów wiadomości także nie są neutralne organizacyjnie. Wymagają powoływania komisji, zapewnienia sal, nadzoru, dokumentowania przebiegu, weryfikacji urządzeń telekomunikacyjnych oraz dostosowania warunków do potrzeb uczniów.

KSNiO NSZZ „Solidarność” wnosi o ponowne opracowanie OSR z uwzględnieniem:

1. rzeczywistego wpływu projektu na czas pracy nauczycieli;
2. wpływu na obowiązki dyrektorów;
3. kosztów organizacyjnych po stronie szkół;
4. skutków dla uczniów z opiniami i orzeczeniami;
5. ryzyka wzrostu sporów dotyczących oce-

niania;

6. wpływu wprowadzenia zajęć praktyczno-technicznych na ocenianie i klasyfikowanie;
7. mechanizmu ewaluacji efektów projektu po pierwszym roku obowiązywania.

VII. Wnioski końcowe.

Krajowy Sekretariat Nauki i Oświaty NSZZ „Solidarność” wnosi o:

1. odstąpienie od projektowanej konstrukcji, w której prace domowe pozostają formalnie nieobowiązkowe, a jednocześnie systematyczność ich wykonywania może wpływać na ocenę roczną;
2. dopuszczenie możliwości oceniania prac domowych jako elementu oceniania bieżącego, na jasnych zasadach określonych w rozporządzeniu oraz statucie szkoły;
3. doprecyzowanie katalogu kryteriów oceny zachowania, w szczególności usunięcie albo zmianę pojęcia „przejmowania odpowiedzialności za własny rozwój i realizację zamierzonych celów”;
4. doprecyzowanie zasad przeprowadzania egzaminów klasyfikacyjnych, egzaminów poprawkowych i sprawdzianu wiadomości z uwzględnieniem specyfiki przedmiotów oraz potrzeb uczniów;
5. uzupełnienie uzasadnienia projektu o analizę wpływu zmiany „techniki” na „zajęcia praktyczno-techniczne” na ocenianie i klasyfikowanie uczniów;
6. wskazanie, że wdrożenie zajęć praktyczno-technicznych wymaga równoległych działań organizacyjnych i finansowych dotyczących wyposażenia pracowni, bezpieczeństwa oraz liczebności grup;
7. doprecyzowanie procedury dokumentowania zwolnienia ucznia lub słuchacza z nauki jazdy na podstawie zaświadczenia o ukończeniu szkolenia;
8. ponowne opracowanie Oceny Skutków Regulacji z uwzględnieniem realnego wpływu projektu na pracę nauczycieli, dyrektorów i szkół;
9. wprowadzenie ewaluacji skutków rozporzą-

dzenia po pierwszym roku obowiązywania;
10. przeprowadzenie rzeczywistych konsultacji z reprezentatywnymi organizacjami związkowymi, dyrektorami szkół oraz nauczycielami praktykami.

Biorąc pod uwagę powyższe, w obecnym brzmieniu projekt rozporządzenia nie zasługuje na pozytywną opinię. Projekt zamiast stabilizować system oceniania, tworzy kolejne pola konfliktów i niejasności. Zwiększa obciążenia nauczycieli, utrwała niespójne rozwiązania dotyczące prac domowych, wprowadza nieostre kryteria oceny zachowania oraz nie zawiera rzetelnej analizy skutków organizacyjnych i finansowych.

Krajowy Sekretariat Nauki i Oświaty NSZZ „Solidarność” wnosi o ponowne i gruntowne przepracowanie projektu z uwzględnieniem powyższych uwag.

*W imieniu Prezydium KSNiO NSZZ „Solidarność”
Zastępca Przewodniczącego KSNiO NSZZ „Solidarność”
Krzysztof Wojciechowski*

OPINIA KSNiO

O rekrutacji

Krajowy Sekretariat Nauki i Oświaty NSZZ „Solidarność”, po zapoznaniu się z projektem rozporządzenia Ministra Edukacji z dnia 14 maja 2026 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie przeprowadzania postępowania rekrutacyjnego oraz postępowania uzupełniającego do publicznych przedszkoli, szkół, placówek i centrów, przedstawia poniższą opinię.

Projektowana zmiana polega na dostosowaniu § 10 pkt 1 lit. c rozporządzenia Ministra Edukacji z dnia 3 kwietnia 2025 r. do zmian ustawowych przewidujących możliwość

tworzenia szkoły podstawowej dwujęzycznej. W konsekwencji rozszerza się zakres zadań komisji rekrutacyjnej o zapewnienie warunków umożliwiających przeprowadzenie sprawdzianu predyspozycji językowych w postępowaniu rekrutacyjnym do klasy VII szkoły podstawowej dwujęzycznej, a nie jedynie do oddziału dwujęzycznego.

Krajowy Sekretariat Nauki i Oświaty NSZZ „Solidarność” przyjmuje do wiadomości dostosowawczy charakter projektowanej zmiany. Sama potrzeba ujednoczenia przepisów wykonawczych z regulacją ustawową dotyczącą rekrutacji do szkoły podstawowej dwujęzycznej jest zrozumiała. W tym zakresie projekt co do zasady mieści się w materii rozporządzenia dotyczącego przeprowadzania postępowania rekrutacyjnego oraz postępowania uzupełniającego. Jednocześnie Krajowy Sekretariat Nauki i Oświaty NSZZ „Solidarność” wskazuje, że nawet wąska i dostosowawcza zmiana może wywoływać skutki organizacyjne dla szkół, dyrektorów oraz nauczycieli uczestniczących w pracach komisji rekrutacyjnych. Sprawdzenie predyspozycji językowych wymaga przygotowania organizacyjnego, zapewnienia odpowiednich warunków lokalowych, kadrowych i proceduralnych oraz jednoznacznego określenia odpowiedzialności komisji rekrutacyjnej.

W ocenie Krajowego Sekretariatu Nauki i Oświaty NSZZ „Solidarność” projekt powinien zostać uzupełniony w uzasadnieniu o wyraźne wskazanie, w jaki sposób szkoły mają zapewnić jednolite, przejrzyste i porównywalne warunki przeprowadzania sprawdzianu predyspozycji językowych w postępowaniu rekrutacyjnym do klasy VII szkoły podstawowej dwujęzycznej. Dotyczy to zwłaszcza sytuacji, w której nowy typ szkoły podstawowej dwujęzycznej będzie tworzony od roku szkolnego 2026/2027, a rozporządzenie ma wejść w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

Krajowy Sekretariat Nauki i Oświaty NSZZ „Solidarność” zwraca uwagę, że skrócone *vacatio legis*, choć uzasadniane przez projektodawcę koniecznością dostosowania prze-

pisów do rekrutacji na rok szkolny 2026/2027, powinno być stosowane z dużą ostrożnością. Szkoły i organy prowadzące muszą mieć realny czas na przygotowanie procedur, poinformowanie kandydatów i rodziców, powołanie komisji oraz zapewnienie organizacyjnych warunków sprawdzianu. Zbyt późne wejście w życie przepisów może powodować chaos informacyjny i obciążać dyrektorów oraz nauczycieli dodatkowymi obowiązkami w krótkim czasie.

Krajowy Sekretariat Nauki i Oświaty NSZZ „Solidarność” krytycznie ocenia również założenie zawarte w Ocenie Skutków Regulacji, zgodnie z którym projekt nie będzie miał wpływu na sektor finansów publicznych, budżety jednostek samorządu terytorialnego, rynek pracy ani obciążenia regulacyjne. Choć projekt jest formalnie niewielki, to jego praktyczne wykonanie wiąże się z pracą komisji rekrutacyjnych, przygotowaniem sprawdzianu, organizacją sal, obsługą dokumentacji, informowaniem kandydatów i rodziców oraz zapewnieniem odpowiednich warunków przeprowadzania sprawdzianu predyspozycji językowych. Nie są to czynności neutralne organizacyjnie.

Sekretariat wskazuje, że OSR powinna przynajmniej opisowo odnotować skutki organizacyjne dla szkół i dyrektorów, nawet jeżeli projektodawca nie przewiduje bezpośrednich skutków finansowych dla budżetu państwa lub jednostek samorządu terytorialnego. Pomijanie tych skutków prowadzi do zaniżania realnych obciążeń szkół i pracowników oświaty.

Krajowy Sekretariat Nauki i Oświaty NSZZ „Solidarność” wnosi także o zapewnienie, aby sprawdzian predyspozycji językowych był przeprowadzany według jasnych, przejrzystych i dostępnych zasad, znanych kandydatom i ich rodzicom z odpowiednim wyprzedzeniem. Zasady te powinny gwarantować równe traktowanie kandydatów, porównywalność kryteriów oraz możliwość rzetelnego udokumentowania przebiegu postępowania rekrutacyjnego.

Szczególne znaczenie ma także zapewnienie dostępności procedury dla uczniów ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym

uczniów z niepełnosprawnościami, opiniami i orzeczeniami. Wprowadzenie sprawdzianu predyspozycji językowych do rekrutacji do klasy VII szkoły podstawowej dwujęzycznej nie może prowadzić do faktycznego ograniczenia równego dostępu do edukacji uczniom wymagającym dostosowania warunków sprawdzianu.

Krajowy Sekretariat Nauki i Oświaty NSZZ „Solidarność” wnosi o:

- 1.uzupełnienie uzasadnienia projektu o opis praktycznych skutków organizacyjnych dla szkół, dyrektorów i komisji rekrutacyjnych;
- 2.wskazanie potrzeby zapewnienia szkołom odpowiedniego czasu i warunków do przygotowania sprawdzianu predyspozycji językowych;
- 3.zapewnienie, aby zasady sprawdzianu były podawane kandydatom i rodzicom z odpowiednim wyprzedzeniem;
- 4.zagwarantowanie równego traktowania kandydatów i przejrzystości procedury;
- 5.uwzględnienie potrzeb uczniów z niepełnosprawnościami, opiniami i orzeczeniami w organizacji sprawdzianu;
- 6.uzupełnienie OSR o skutki organizacyjne projektowanej zmiany dla szkół i pracowników oświaty;
- 7.rozważenie monitorowania wdrożenia przepisów w pierwszym roku funkcjonowania szkoły podstawowej dwujęzycznej.

Podsumowując, Krajowy Sekretariat Nauki i Oświaty NSZZ „Solidarność” nie kwestionuje co do zasady potrzeby dostosowania przepisów wykonawczych do zmian ustawowych dotyczących szkoły podstawowej dwujęzycznej. Jednocześnie Krajowy Sekretariat wskazuje, że projekt wymaga uzupełnienia uzasadnienia i OSR o rzeczywiste skutki organizacyjne dla szkół, dyrektorów, nauczycieli oraz kandydatów.

Projekt może zostać zaakceptowany wyłącznie przy założeniu, że jego wdrożenie nie będzie oznaczało przerzucenia dodatkowych obowiązków organizacyjnych na szkoły i nauczycieli bez odpowiedniego przygotowania, jasnych procedur oraz wsparcia ze strony orga-

nów prowadzących.

*W imieniu Prezydium KSNiO NSZZ „Solidarność” Zastępca Przewodniczącego KSNiO NSZZ „Solidarność”
Krzysztof Wojciechowski*

STANOWISKA

Stanowiska przyjęte w czasie Rady Krajowej, odbywającej się w dniach 9-10 czerwca 2026 r. w Łodzi

STANOWISKO nr 7

Rady Krajowej Sekcji Oświaty i Wychowania NSZZ "Solidarność" w sprawie destrukcyjnych działań Rządu RP, w tym Ministerstwa Edukacji Narodowej, wobec oświaty

Brak dialogu społecznego

Rada Krajowej Sekcji Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność” wyraża stanowczy protest wobec sposobu prowadzenia polityki oświatowej przez Ministerstwo Edukacji Narodowej oraz wobec faktycznego zaniku dialogu społecznego w sprawach fundamentalnych dla funkcjonowania polskiej edukacji. Od wielu miesięcy środowisko nauczycieli i pracowników oświaty doświadcza sytuacji, w której konsultacje społeczne stają się jedynie fasadowym elementem procesu legislacyjnego, a stanowiska organizacji reprezentujących pracowników są ignorowane lub sprowadzane do roli formalnego dodatku do wcześniej podjętych decyzji politycznych.

Rada KSOiW NSZZ „Solidarność” z najwyższym niepokojem obserwuje pogłębiające się lekceważenie głosu nauczycieli, dyrektorów szkół, pracowników administracji i obsługi oraz reprezentujących ich organizacji związkowych. Dialog społeczny, który powinien stanowić fundament funkcjonowania demokratycznego państwa, został zastąpiony jednostronnym komunikowaniem decyzji ministerstwa i oczekiwaniem ich bezwarunkowej realizacji przez szkoły. Szczególnie bulwersujący jest brak rzeczywistych działań w sprawie wynagrodzeń nauczycieli i pracowników oświaty. Pomimo wielokrotnych deklaracji o podnoszeniu prestiżu zawodu nauczyciela, płace w oświacie nadal nie gwa-

rantują poziomu wynagrodzenia odpowiadającego znaczeniu społecznemu wykonywanej pracy, zakresowi odpowiedzialności oraz wymaganiom kwalifikacjom.

Niesprawiedliwe zasady wynagradzania pracowników niepedagogicznych szkół i placówek oświatowych prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego oraz przez ministerstwa.

Obecny stan prawny prowadzi do nieuzasadnionego zróżnicowania wynagrodzeń pracowników wykonujących porównywalne zadania w szkołach i placówkach oświatowych. Pracownicy administracji i obsługi szkół samorządowych są wynagradzani według innych zasad niż pracownicy zatrudnieni w jednostkach prowadzonych przez administrację rządową lub ministerstwa. W efekcie osoby wykonujące podobną pracę, ponoszące podobną odpowiedzialność i zapewniające takie samo zaplecze organizacyjne funkcjonowania szkoły mogą otrzymywać istotnie różne wynagrodzenia wyłącznie z powodu różnego organu prowadzącego.

Kolejne podwyżki minimalnego wynagrodzenia za pracę, przy braku odpowiedniego podnoszenia stawek w tabelach wynagrodzeń zasadniczych, powodują zacieranie różnic płacowych między pracownikami początkującymi a osobami z wieloletnim stażem, wyższymi kwalifikacjami, większym zakresem obowiązków i większą odpowiedzialnością. Taki mechanizm demotywuje pracowników, podważa znaczenie doświadczenia zawodowego i prowadzi do faktycznej degradacji wynagrodzeń w szkołach.

Pracownicy niepedagogiczni szkół i placówek oświatowych wykonują zadania niezbędne dla funkcjonowania systemu edukacji. Dotyczy to w szczególności pracowników sekretariatów, kadr, plac, księgowości, administracji, obsługi technicznej, kuchni, intendentów, pracowników porządkowych, pomocy nauczyciela oraz innych osób zapewniających codzienną organizację pracy szkoły.

Represyjny system

Rada KSOiW NSZZ „Solidarność” stanowczo sprzeciwia się również obecnemu modelowi odpowiedzialności dyscyplinarnej nauczycieli. Obowiązujące rozwiązania coraz częściej przypominają mechanizm represyjny oparty na domniemaniu winy, a nie gwarancjach należnych pracownikowi. Nauczyciele pozostają pod stałą presją wszczynania postępowań, składania zawiadomień i prowadzenia procedur, które w wielu przypadkach mają charakter całkowicie nieproporcjonalny do zarzucanych czynów. Powstał system, w którym nauczyciel ma ponosić odpowiedzialność za niemal każdy problem pojawiający się w szkole, natomiast państwo nie zapewnia mu adekwatnej ochrony prawnej, wsparcia instytucjonalnego ani rzeczywistego autorytetu niezbędnego do wykonywania zawodu.

Chaos organizacyjny

Rada z oburzeniem odnotowuje również narastający chaos organizacyjny wywoływany kolejnymi, często pochopnymi decyzjami Ministerstwa Edukacji Narodowej. Zmiany w podstawach programowych, zasadach oceniania, organizacji pracy szkół, dokumentacji szkolnej oraz procedurach postępowania są wprowadzane w pośpiechu, bez odpowiedniego przygotowania organizacyjnego, finansowego i kadrowego. Szkoły zmuszane są do nieustannego dostosowywania się do nowych regulacji, które często są ze sobą niespójne, nieprecyzyjne lub wymagają kolejnych interpretacji. Dyrektorzy, nauczyciele i samorządy ponoszą koszty błędów popełnianych na poziomie centralnym.

Pseudoreformy oświatowe

Niepokój budzi również coraz częstsze zastępowanie rzetelnej polityki edukacyjnej działaniami opartymi na doraźnych decyzjach medialnych i politycznych. Oświata nie może być obszarem nieustannych eksperymentów, prowadzonych bez analizy skutków dla uczniów, nauczycieli i rodziców. Rada Krajowej Sekcji Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność” stwierdza, że obecna polityka MEN prowadzi do:

- dalszego osłabienia prestiżu zawodu nauczyciela, □ pogłębiania kryzysu kadrowego w oświacie, □ wzrostu przeciążenia pracowników szkół, □ ograniczania skuteczności działań wychowawczych, □ narastania chaosu organizacyjnego, □ degradacji znaczenia dialogu społecznego.

Nasze żądania

W związku z powyższym Rada KSOiW NSZZ „Solidarność” domaga się:

1. Natychmiastowego podjęcia rzeczywistego dialogu społecznego z reprezentatywnymi związkami zawodowymi pracowników oświaty.
2. Przedstawienia wieloletniego programu wzrostu wynagrodzeń nauczycieli i pracowników niepedagogicznych.
3. Uchylenia Rozdziału 10. Karty Nauczyciela w obecnym brzmieniu.
4. Ograniczenia biurokracji szkolnej oraz wycofania rozwiązań generujących dodatkowe obowiązki administracyjne.
5. Wstrzymania działań destabilizujących funkcjonowanie szkół do czasu przeprowadzenia rzeczywistych konsultacji społecznych.
6. Ujednolicenia standardów wynagradzania pracowników niepedagogicznych szkół i placówek, niezależnie od tego, czy organem prowadzącym jest jednostka samorządu terytorialnego, czy ministerstwo oraz podniesienia minimalnych stawek wynagrodzenia zasadniczego w tabelach tak, aby nie były one sprowadzane do poziomu ustawowego wynagrodzenia minimalnego.

Rada Krajowej Sekcji Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność” ostrzega, że dalsze ignorowanie głosu środowiska oświatowego doprowadzi do pogłębiania kryzysu kadrowego, obniżenia jakości kształcenia oraz dalszej utraty zaufania pracowników oświaty do instytucji państwa.

Nie ma dobrej szkoły bez szanowanego nauczyciela. Nie ma nowoczesnej edukacji bez godnie wynagradzanych pracowników. Nie ma odpowiedzialnej polityki oświatowej bez rzeczywistego dialogu społecznego.

Stanowisko nr 9/2026 Rady Krajowej Sekcji Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność” w sprawie reformy „Kompas Jutra” oraz nowych podstaw programowych

Rada Krajowej Sekcji Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność” wyraża stanowczy sprzeciw wobec reformy „Kompas Jutra” oraz przygotowanych przez Ministerstwo Edukacji Narodowej nowych podstaw programowych. Po analizie przedstawionych dokumentów, opinii środowisk nauczycielskich oraz stanowisk struktur NSZZ „Solidarność”, stwierdzamy, że proponowane zmiany stanowią jedno z najważniejszych zagrożeń dla jakości polskiej edukacji od czasu reformy z 1999 roku.

Uzasadnienie

Rada KSOiW podziela obawy wyrażane przez Krajowy Sekretariat Nauki i Oświaty NSZZ „Solidarność”, że reforma została przygotowana bez rzeczywistego dialogu społecznego, bez rzetelnej oceny skutków jej wdrożenia oraz bez odpowiedzi na fundamentalne problemy polskiej szkoły: kryzys kadrowy, spadek prestiżu zawodu nauczyciela, przeciążenie biurokracją i pogarszające się warunki pracy. Zamiast rozwiązywać te problemy, Ministerstwo proponuje rewolucję programową opartą na modnych hasłach o „sprawczości”, „doświadczeniach edukacyjnych” i „kompetencjach przekrojowych”, przy jednoczesnym ograniczaniu znaczenia systematycznej wiedzy przedmiotowej. Samo MEN przyznaje, że nowa podstawa programowa odchodzi od tradycyjnego modelu kształcenia i koncentruje się na efektach uczenia się oraz doświadczeniach edukacyjnych. Rada KSOiW NSZZ „Solidarność” stanowczo odrzuca fałszywą alternatywę przeciwstawiającą wiedzę kompetencjom. Kompetencje nie istnieją w próżni. Nie można rozwijać krytycznego myślenia bez wiedzy. Nie można analizować tekstów bez znajomości języka i literatury. Nie można rozwiązywać problemów bez opanowania matematyki. Nie można rozumieć świata bez historii, geografii, biologii, fizyki i chemii. Nowe podstawy programowe prowadzą do niebezpiecznego

rozmywania treści nauczania i osłabienia wspólnego kanonu wiedzy. W miejsce jasno określonych wymagań edukacyjnych pojawiają się nieostre kategorie kompetencyjne, których interpretacja zostanie przerzucona na szkoły i nauczycieli. Oznacza to dalszy wzrost nierówności edukacyjnych oraz chaos organizacyjny. Obawy dotyczące chaosu wdrożeniowego zgłaszają również rodzice.

Szczególnie niepokojące jest tempo wdrażania reformy. Od nauczycieli oczekuje się przygotowania nowych programów nauczania, nowych systemów oceniania, nowych materiałów dydaktycznych oraz całkowitej przebudowy warsztatu pracy w czasie, gdy szkoły już dziś borykają się z brakami kadrowymi i przeciążeniem obowiązkami. Jednocześnie rząd sam przyznaje, że znaczna część szkół nie dysponuje odpowiednią infrastrukturą do realizacji nowych założeń reformy. Ponad 30% szkół wskazuje na niedobór pracowni specjalistycznych, a blisko połowa na konieczność ich doposażenia. Rada KSOiW NSZZ „Solidarność” protestuje przeciwko traktowaniu uczniów i nauczycieli jako uczestników kolejnego eksperymentu edukacyjnego. Polska szkoła nie może być laboratorium, w którym co kilka lat testuje się nowe koncepcje pedagogiczne kosztem stabilności procesu nauczania.

Niepokój budzi również systematyczne ograniczanie roli nauczyciela jako eksperta w swojej dziedzinie. Reforma przesuwą punkt ciężkości z przekazywania wiedzy na zarządzanie procesami edukacyjnymi, projektami i doświadczeniami uczniów. W efekcie nauczyciel ma coraz mniej uczyć, a coraz więcej organizować, dokumentować, koordynować i raportować.

Rada KSOiW NSZZ „Solidarność” uważa, że szkoła publiczna ma obowiązek:

- przekazywać rzetelną wiedzę,
- budować wspólnotę kulturową i narodową,
- rozwijać odpowiedzialność i systematyczność,
- przygotowywać do dalszej nauki i pracy

zawodowej,

- wzmacniać autorytet nauczyciela.

Tymczasem reforma „Kompas Jutra” prowadzi do osłabienia tych funkcji, zastępując je niejasnymi konstrukcjami teoretycznymi, których skuteczność nie została udowodniona. Rada Krajowej Sekcji Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność” domaga się:

1. Wstrzymania wdrażania nowych podstaw programowych.
2. Przeprowadzenia rzeczywistych konsultacji społecznych z udziałem nauczycieli, rodziców i organizacji związkowych.
3. Przedstawienia pełnej analizy skutków organizacyjnych, finansowych i kadrowych reformy.
4. Zachowania centralnej roli wiedzy przedmiotowej w procesie kształcenia.
5. Ograniczenia biurokracji i dodatkowych obowiązków nakładanych na nauczycieli.

Rada KSOiW NSZZ „Solidarność” ostrzega, że dalsze forsowanie reformy w obecnym kształcie doprowadzi do pogłębienia chaosu organizacyjnego, obniżenia poziomu kształcenia oraz dalszego osłabienia autorytetu szkoły i nauczyciela.

Polska szkoła potrzebuje stabilności, wysokich wymagań, dobrze przygotowanych nauczycieli i solidnych podstaw programowych. Nie potrzebuje kolejnej ideologicznej rewolucji przedstawianej jako nowoczesność.

Stanowisko nr 10/2026

Rady Krajowej Sekcji Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność” w sprawie poparcia wspólnego stanowiska NSZZ „Solidarność”, Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych oraz Forum Związków Zawodowych, przyjętego w ramach Rady Dialogu Społecznego w dniu 27 maja 2026 r.

Rada Krajowej Sekcji Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność” wyraża pełne poparcie dla wspólnego stanowiska strony pracowników Rady Dialogu Społecznego, przedstawionego w dniu 27 maja 2026 r. przez NSZZ „Solidarność”, Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych oraz Forum Związków

Zawodowych, dotyczącego wzrostu wynagrodzeń, płacy minimalnej oraz waloryzacji emerytur i rent w 2027 roku:

- wzrost wynagrodzeń w gospodarce narodowej w 2027 r. o nie mniej niż 11%,
- wzrost wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej o nie mniej niż 15%,
- wzrost minimalnego wynagrodzenia za pracę o 8,2%, tj. do poziomu co najmniej 5200 zł brutto,
- waloryzację emerytur i rent uwzględniając nie tylko inflację, ale również udział we wzroście wynagrodzeń.

Rada KSOiW NSZZ „Solidarność” z uznaniem przyjmuje fakt wypracowania wspólnego stanowiska przez trzy reprezentatywne centrale związkowe. W obliczu pogarszającej się sytuacji dochodowej wielu grup pracowniczych oraz utrzymującej się presji kosztów życia jest to wyraz odpowiedzialności za poziom życia pracowników, emerytów i rencistów oraz troski o przyszłość usług publicznych, w tym edukacji.

Jednocześnie cały czas podtrzymujemy postulat o powiązaniu wynagrodzeń nauczycieli z obiektywnym wskaźnikiem gospodarczym.

Godna praca wymaga godnego wynagrodzenia. Dotyczy to również – a może przede wszystkim – tych, którzy każdego dnia odpowiadają za edukację przyszłych pokoleń Polaków.

STANOWISKO nr 11

Rady Krajowej Sekcji Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność” z dnia 10 czerwca 2026 r. w sprawie wynagradzania nauczycieli za godziny ponadwymiarowe w dniach egzaminów: maturalnych, zawodowych i ósmoklasisty.

Krajowa Sekcja Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność” wyraża stanowczy sprzeciw wobec wszelkich prób upraszczającej i restrykcyjnej wykładni przepisów, która prowadzi do ograniczania prawa nauczycieli do wynagrodzenia za faktycznie wykonywaną pracę albo za godziny ponadwymiarowe niezrealizowane z przyczyn od nich niezależnych. Podkreślamy, że problem wynagrodzenia za godziny ponad-

wymiarowe w okresie egzaminów (egzamin ósmoklasisty, maturalny i zawodowy) przeprowadzanych przez szkołę nie może być rozstrzygany przez automatyczne powoływanie się na sam fakt, iż w danym dniu szkoła funkcjonuje w szczególnej organizacji pracy. O sytuacji płacowej nauczyciela rozstrzygają bowiem konkretne przepisy ustawy – Karta Nauczyciela oraz sposób kwalifikacji danych czynności w systemie czasu pracy nauczyciela.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 35 ust. 2 Karty Nauczyciela godziną ponadwymiarową jest przydzielona nauczycielowi godzina zajęć dydaktycznych, wychowawczych lub opiekuńczych powyżej tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć, a wynagrodzenie za takie godziny wypłaca się według stawki osobistego zaszeregowania nauczyciela, z uwzględnieniem dodatku za warunki pracy. Przepisy te mają charakter gwarancyjny i nie mogą być interpretowane zawężająco wyłącznie z tego powodu, że szkoła w określonym dniu realizuje zadania związane z egzaminami zewnętrznymi. Należy przy tym przypomnieć, że ustawodawca sam dokonał rozróżnienia pomiędzy różnymi rodzajami czynności egzaminacyjnych. Z art. 42 ust. 2b pkt 1 Karty Nauczyciela wynika wprost, że udział nauczyciela w przeprowadzaniu części ustnej egzaminu maturalnego następuje w ramach zajęć, o których mowa w art. 42 ust. 2 pkt 1, a więc w ramach zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych. Natomiast udział w egzaminie ósmoklasisty oraz w egzaminie maturalnym z wyjątkiem części ustnej został przez ustawodawcę zaliczony do innych zajęć i czynności wynikających z zadań statutowych szkoły. Nie wolno więc wszystkich czynności egzaminacyjnych wrzucać do jednego worka i twierdzić, że „w czasie egzaminów nadgodzin nie ma”, ponieważ takie twierdzenie pozostaje sprzeczne z samym brzmieniem ustawy.

Szczególnego podkreślenia wymaga, że w odniesieniu do ustnej matury oficjalne stanowisko Ministerstwa Edukacji jest jednoznaczne.

W odpowiedzi na interpelację nr 12555 sekretarz stanu w MEN wskazał, że jeżeli nauczyciel wykonuje czynności związane z ustnym egzaminem maturalnym w wymiarze przekraczającym tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć, przysługuje mu wynagrodzenie za godziny ponadwymiarowe na zasadach określonych w art. 35 ust. 3 Karty Nauczyciela. Ministerstwo wprost stwierdziło, że w takim przypadku nauczyciel otrzymuje dodatkowe wynagrodzenie za wypracowane godziny ponadwymiarowe. To rozstrzygnięcie nie pozostawia pola dla prób pozbawiania nauczycieli należnej im zapłaty za pracę przy ustnej maturze.

Nie można również zaakceptować praktyki, w której sam fakt ustalenia danego dnia jako dodatkowego dnia wolnego od zajęć dydaktyczno-wychowawczych miałby automatycznie prowadzić do wygaszenia wszelkich roszczeń płacowych nauczycieli. § 5 rozporządzenia w sprawie organizacji roku szkolnego stanowi jedynie, że dyrektor szkoły może ustalić dodatkowe dni wolne od zajęć dydaktyczno-wychowawczych m.in. w dniach, w których odbywa się egzamin ósmoklasisty albo egzamin maturalny. Oznacza to, po pierwsze, że nie każdy dzień egzaminu jest z góry „dniem wolnym” z mocy samego prawa, a po drugie – że organizacyjne ukształtowanie pracy szkoły nie może uchylać ustawowych uprawnień pracowniczych nauczycieli. Co więcej, od 1 stycznia 2026 r. obowiązują rozwiązania, które wzmacniają ochronę wynagrodzenia nauczyciela także wtedy, gdy przydzielone godziny ponadwymiarowe nie zostały zrealizowane z przyczyn od niego niezależnych. Ministerstwo Edukacji w komunikacie z 29 grudnia 2025 r. wskazało, że wynagrodzenie za godziny ponadwymiarowe przysługuje nauczycielowi również wtedy, gdy niezrealizowanie przydzielonych godzin nastąpiło z przyczyn nie dotyczących nauczyciela, a nauczyciel był gotów do realizacji tych zajęć. Resort doprecyzował zarazem, że zachowanie prawa do tego wynagrodzenia nie jest uzależnione od tego, czy nauczycielowi powierzono w tym czasie inne zadania statuto-

we. MEN wyraźnie podkreśliło również, jakie elementy składają się na „gotowość do pracy”: zamiar wykonywania pracy, faktyczna zdolność do jej świadczenia, uzewnętrznienie gotowości oraz pozostawanie w dyspozycji pracodawcy.

KSOiW NSZZ „Solidarność” stanowczo podkreśla, że nauczyciel nie jest „rezerwą organizacyjną”, którą można dowolnie przesuwac pomiędzy obowiązkami, a następnie pozbawiać wynagrodzenia pod pretekstem szczególnej organizacji dnia egzaminacyjnego.

Praca nauczyciela przy egzaminach zewnętrznych jest realną pracą wykonywaną na rzecz szkoły i państwowego systemu egzaminacyjnego. Jeżeli ustawodawca w odniesieniu do ustnej matury wprost dopuścił powstanie godzin ponadwymiarowych, to próby pomijania tej konstrukcji należy traktować jako naruszenie praw pracowniczych nauczycieli. Jeżeli zaś w odniesieniu do innych dni egzaminacyjnych dochodzi do niezrealizowania wcześniej przydzielonych godzin ponadwymiarowych z przyczyn nie dotyczących nauczyciela, każda sprawa powinna być oceniana indywidualnie, a nie rozstrzygana automatyczną odmową wypłaty.

Stanowisko nr 12/2026

Rady Krajowej Sekcji Oświaty i Wychowania NSZZ "Solidarność" w sprawie niepodpisywania przez Prezydenta RP ustawy o powołaniu rzecznika praw ucznia

Sejm RP przyjął w końcu maja br. ustawę o prawach i obowiązkach uczniów. Wprowadzono w niej instytucję szkolnego rzecznika praw uczniowskich.

Sprawa wywołuje ogromne kontrowersje. Społeczny opór wobec tej decyzji zaowocował tym, że projektodawcy czyli MEN zaproponowali, by obowiązkowe funkcjonowanie rzecznika nastąpiło nie od września bieżącego roku, a dopiero od 1 września 2028 r. Do tego czasu szkoły i placówki mogą dobrowolnie zdecydować o utworzeniu takiego stanowiska (jego utworzenie musi być uregulowane w statucie).

Jednym z argumentów przeciwko wprowadzeniu tej instytucji jest brak zapewnienia

dotatku dla nauczyciela, który miałby sprawować tę funkcję. Jednak naszym zdaniem nie to jest kluczowym problemem. Istotne jest to, że wprowadzenie tej funkcji to powielanie tego, co już w szkołach jest czyli samorządu uczniowskiego, roli pedagogów, wychowawców i dyrektorów, a przede wszystkim zaburzenie równowagi między prawami ucznia i nauczyciela.

Wprowadzenie rzecznika praw ucznia to próba ograniczenia autonomii szkół. Nowy organ miałby kompetencje, które już dziś mają rzecznik praw dziecka, kuratoria oświaty oraz dyrektorzy szkół. Do tego rzecznicy mają być powoływani i nadzorowani przez ministra lub organy samorządowe, co rodzi ryzyko ich upolitycznienia. O tym mówią powszechnie w środowisku oświatowym nie tylko związkowcy, ale pedagodzy niezależnie od różnic politycznych.

Zwracamy się do Prezydenta RP o wzięcie pod uwagę tych głosów i zawetowanie ww. ustawy.

Stanowisko nr 13/2026

Rady Krajowej Sekcji Oświaty i Wychowania NSZZ "Solidarność" w sprawie zastępowania tradycyjnych pojęć „uczeń” i „uczennica” określeniem „osoba uczniowska”

Krajowa Sekcja Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność” wyraża zdecydowany sprzeciw wobec podejmowanych prób zastępowania utrwalonych w polskiej tradycji edukacyjnej pojęć „uczeń” i „uczennica” określeniem „osoba uczniowska”.

Szkoła jest instytucją opartą nie tylko na przepisach prawa, lecz również na dorobku kulturowym, językowym i wychowawczym wielu pokoleń Polaków. Język używany w edukacji powinien być zrozumiały, precyzyjny i zakorzeniony w tradycji. Pojęcia „uczeń” i „uczennica” od dziesięcioleci funkcjonują w polskim systemie oświaty, są obecne w ustawach, literaturze pedagogicznej, dokumentach szkolnych i codziennej praktyce wychowawczej.

Wprowadzanie sztucznych konstrukcji językowych, takich jak „osoba uczniowska”, nie rozwiązuje żadnego rzeczywistego problemu polskiej szkoły. Nie poprawia jakości kształce-

nia, nie zwiększa bezpieczeństwa uczniów, nie podnosi prestiżu zawodu nauczyciela ani nie przyczynia się do rozwiązania problemów kadrowych i finansowych, z którymi zmagają się oświata. Stanowi natomiast kolejny przykład działań odrywających debatę publiczną od rzeczywistych wyzwań stojących przed systemem edukacji.

Z niepokojem obserwujemy tendencję do zastępowania naturalnego języka polskiego terminologią tworzoną pod wpływem chwilowych mód ideologicznych. Szkoła powinna być miejscem przekazywania dorobku narodowego, kultury i języka ojczystego, a nie przestrzenią eksperymentów językowych pozbawionych społecznego zakorzenienia.

Polska tradycja edukacyjna opiera się na szacunku dla ucznia, nauczyciela i rodzica. Relacje te nie wymagają tworzenia nowych określeń ani redefiniowania podstawowych pojęć funkcjonujących w języku od pokoleń. Wymagają natomiast wzajemnego szacunku, odpowiedzialności oraz troski o jakość wychowania i nauczania.

Krajowa Sekcja Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność” apeluje do Ministerstwa Edukacji Narodowej, środowisk akademickich oraz instytucji publicznych o poszanowanie polskiej tradycji językowej i edukacyjnej oraz o stosowanie w dokumentach, materiałach dydaktycznych i komunikacji publicznej utrwalonych pojęć „uczeń” i „uczennica”, które pozostają zrozumiałe, jednoznaczne i powszechnie akceptowane przez społeczeństwo.

Polska szkoła potrzebuje dziś stabilności, wysokiego poziomu nauczania, dobrze wynagradzanych nauczycieli i szacunku dla jej wielowiekowego dziedzictwa, a nie sporów wywoływanych przez sztucznie kreowane zmiany językowe.

Stanowisko nr 14/2026 Rady Krajowej Sekcji Oświaty i Wychowania NSZZ "Solidarność" w sprawie obrony prawdy historycznej w edukacji oraz poparcia dla inicjatywy Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej dotyczącej rozważenia pozbawienia Prezydenta Ukrainy Wołodymyra

Zelenskigo Orderu Orła Białego

Rada Krajowej Sekcji Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność” wyraża poparcie dla inicjatywy Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Karola Nawrockiego zmierzającej do rozważenia pozbawienia Prezydenta Ukrainy Wołodymyra Zelenskigo Orderu Orła Białego – najwyższego odznaczenia państwowego Rzeczypospolitej Polskiej. Inicjatywa ta została podjęta w związku z decyzją władz Ukrainy o nadaniu jednej z jednostek wojskowych imienia „Bohaterów UPA”.

Rada KSOiW NSZZ „Solidarność” podkreśla, że jako reprezentacja środowiska oświatowego szczególną wagę przywiązuje do kształtowania świadomości historycznej młodego pokolenia. Szkoła ma obowiązek przekazywania wiedzy o historii narodu polskiego w sposób oparty na prawdzie, szacunku dla ofiar oraz odpowiedzialności za pamięć narodową. Nie może być zgody na relatywizowanie zbrodni ani na gloryfikowanie organizacji i formacji odpowiedzialnych za masowe mordy na ludności cywilnej. Zbrodnia wołyńska oraz inne zbrodnie dokonane przez ukraińskich nacjonalistów na ludności polskiej stanowią część narodowej pamięci historycznej i powinny być przedmiotem rzetelnej edukacji historycznej. Budowanie dobrych relacji między narodami wymaga odwagi w nazywaniu faktów historycznych po imieniu oraz szacunku dla pamięci ofiar.

Rada KSOiW NSZZ „Solidarność” stoi na stanowisku, że proces wychowania obywatelskiego i patriotycznego nie może być oddzielony od prawdy historycznej. Młode pokolenie ma prawo oczekiwać od instytucji państwowych konsekwencji w obronie wartości, które stanowią fundament wspólnoty narodowej. Wśród tych wartości szczególne miejsce zajmują pamięć historyczna, szacunek dla ofiar totalitaryzmów i ludobójstw oraz sprzeciw wobec gloryfikowania sprawców zbrodni. Order Orła Białego jest najwyższym odznaczeniem państwowym Rzeczypospolitej Polskiej i symbolem najwyższego uznania państwa polskie-

go. Osoby nim odznaczone powinny dawać świadectwo szacunku dla wartości, które odznaczenie to reprezentuje, w tym dla prawdy historycznej oraz pamięci o ofiarach zbrodni.

Rada Krajowej Sekcji Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność” wyraża przekonanie, że pojednanie polsko-ukraińskie może być trwałe wyłącznie wtedy, gdy będzie oparte na prawdzie, pamięci i wzajemnym szacunku. Przemilczanie lub usprawiedliwianie zbrodni nie służy budowaniu dobrych relacji między narodami ani realizacji celów edukacyjnych, które powinny opierać się na uczciwości wobec historii. Rada KSOiW NSZZ „Solidarność” deklaruje dalsze wspieranie działań służących upowszechnianiu wiedzy o losach Polaków na Kresach Wschodnich, pielęgnowaniu pamięci o ofiarach zbrodni wołyńskiej oraz wzmocnieniu edukacji historycznej i patriotycznej w polskiej szkole.

STANOWISKA

II Narodowa Pielgrzymka Nauczycieli i Pracowników Oświaty - RAVENSBRÜCK

13 czerwca 2026 r. uczestniczyliśmy w II Narodowej Pielgrzymce Nauczycieli i Pracowników Oświaty do KL Ravensbrück – miejsca śmierci bł. Natalii Tułasiewicz, patronki polskich nauczycieli, oraz miejsca męczeństwa tysięcy kobiet, w tym wielu Polek.

Był to dzień modlitwy, skupienia, wdzięczności i głębokiej refleksji. Dzień, w którym historia przemówiła ciszą miejsca kaźni, świadectwem więźniarek i postacią bł. Natalii Tułasiewicz – nauczycielki, która do końca pozostała wierna Bogu, Ojczyźnie i drugiemu człowiekowi.

PAMIĘĆ, KTÓRA ZOBOWIĄDUJE

Ravensbrück nie jest zwykłym miejscem na mapie. To przestrzeń bólu, cierpienia, samotności i niewyobrażalnego okrucieństwa. Ale jest to także miejsce świadectwa kobiet, które mimo głodu, przemocy, upokorzenia i cierpienia potrafiły zachować godność, wiarę i człowieczeństwo.

W tym miejscu szczególnie mocno wybrzmiewa prawda, że pamięć nie jest tylko wspomnieniem przeszłości. Pamięć jest zobowiązaniem – do przekazywania prawdy młodemu pokoleniu, do obrony godności człowieka i do wierności wartościom, które są fundamentem wychowania.

BŁ. NATALIA TUŁASIEWICZ – NAUCZYCIELKA DO KOŃCA

Szczególne miejsce w naszej pielgrzymce zajęła bł. Natalia Tułasiewicz – nauczycielka, humanistka, kobieta głębokiej wiary, odwagi i niezwyklej wrażliwości.

W czasie wojny poszła tam, gdzie byli ludzie potrzebujący wsparcia – do polskich kobiet wywiezionych na roboty przymusowe. Uczyła, podnosiła na duchu, organizowała modlitwę i życie kulturalne. Przypominała, że nawet w nieludzkich warunkach człowiek nie może utracić godności.

Za swoją postawę została aresztowana i trafiła do Ravensbrück. Także tam pozostała nauczycielką – nie tylko z zawodu, ale przede wszystkim z powołania. Była przy innych. Dodawała otuchy. Wspierała współwięźniarki. Niosła nadzieję tam, gdzie po ludzku nadziei już brakowało.

Jej życie pozostaje dla środowiska oświatowego wielkim testamentem: nauczyciel to ktoś, kto służy prawdzie, dobru i człowiekowi.

HOŁD DLA POLSKICH WIĘŹNIAREK

Podczas pielgrzymki oddaliśmy hołd polskim więźniarkom KL Ravensbrück – kobietom, które przeszły przez piekło niemieckiego obozu koncentracyjnego.

Były wśród nich nauczycielki, harcerki, działaczki społeczne, matki, córki, studentki, kobiety zaangażowane w walkę o wolną Polskę i te, których jedyną „winą” była polskość.

Złożone wieńce, modlitwa oraz białe i czerwone róże wrzucone do jeziora stały się znakiem naszej pamięci. Prostym, ale niezwykle wymownym gestem wdzięczności wobec tych, które cierpiały, ginęły, ale nie pozwoliły odebrać sobie człowieczeństwa.

DZIĘKUJEMY

Dziękujemy Fundacji im. bł. Natalii Tułasiewicz oraz Pani Prezes Natalii Tułasiewicz-Wali za współorganizację pielgrzymki, pielęgnowanie pamięci o swojej krewnej – patronce polskich nauczycieli – oraz poruszające świadectwo o losach i heroizmie polskich więźniarek KL Ravensbrück.

Dziękujemy Ambasadzie Rzeczypospolitej Polskiej w Berlinie oraz Panu Konsulowi Piotrowi Dropowi za życzliwość, pomoc i wsparcie w przygotowaniach do pielgrzymki oraz uroczystości upamiętniających bł. Natalię Tułasiewicz i polskie więźniarki KL Ravensbrück.

Dziękujemy Księdzu Kanonikowi i Dziekanowi Zbigniewowi Rzeszótce z parafii pw. św. Stanisława Kostki w Szczecinie za modlitwę, duchowe wsparcie i kapłańską obecność podczas pielgrzymki.

Dziękujemy Stowarzyszeniu Przyjaciół Szkół Katolickich w Polsce za współtworzenie tej ważnej inicjatywy oraz troskę o wychowanie młodego pokolenia w duchu prawdy, wiary i odpowiedzialności.

Dziękujemy pocztom sztandarowym za godne, uroczyste i pełne szacunku świadectwo pamięci.

Dziękujemy członkom Oświatowej „Solidarności” z całej Polski, którzy przybyli do Ravensbrück, aby wspólnie modlić się, oddać hołd ofiarom i dać świadectwo, że pamięć o bł. Natalii Tułasiewicz oraz polskich więźniarkach pozostaje żywa.

Dziękujemy harcerkom ze Szczepu ZHR w Szczecinie za piękną postawę, służbę i obecność w tym szczególnym miejscu pamięci.

WRÓCILIŚMY PORUSZENI I ZOBOWIĄZANI

Dla nauczycieli i pracowników oświaty ta pielgrzymka miała szczególne znaczenie. To właśnie my mamy obowiązek nieść pamięć dalej. To my każdego dnia pracujemy z młodym pokoleniem. To my przypominamy, że wolność, godność i prawda nie są dane raz na zawsze. Ravensbrück uczy pokory. Bł. Natalia Tułasiewicz uczy odwagi.

Polskie więźniarki uczą wierności wartościom nawet wtedy, gdy świat wokół traci człowieczeństwo.

Są miejsca, z których nie wraca się takim samym. Ravensbrück jest jednym z nich.

Cześć i pamięć bł. Natalii Tułasiewicz. Cześć i pamięć polskim więźniarkom KL Ravensbrück. Cześć i pamięć wszystkim ofiarom niemieckich obozów koncentracyjnych.

WYDARZENIA

Światowa edukacja w czasach niepewności—głos nauczycieli musi być słyszalny

W dniach 16–17 czerwca 2026 roku w Stambule odbyła się międzynarodowa konferencja poświęcona najważniejszym wyzwaniom współczesnej edukacji. W wydarzeniu aktywny udział wzięli przedstawiciele Krajowego Sekretariatu Nauki i Oświaty NSZZ „Solidarność”, uczestnicząc w debatach dotyczących przyszłości szkoły, roli nauczycieli, nowych technologii oraz wyzwań społecznych i gospodarczych wpływających na systemy edukacyjne na całym świecie.

WSPÓLNE WYZWANIA EDUKACJI NA ŚWIECIE

Konferencja pokazała, że mimo różnic kulturowych, gospodarczych i politycznych systemy edukacyjne mierzą się dziś z podobnymi problemami. W centrum dyskusji znalazło się pytanie, kto realnie ma realizować ambitne założenia modernizacji edukacji, cyfryzacji szkół i budowania kompetencji przyszłości.

Wniosek był jednoznaczny: bez stabilnego, dobrze przygotowanego i szanowanego środowiska nauczycielskiego nawet najlepsze strategie pozostaną jedynie deklaracjami.

WYSTĄPIENIE DR. WALDEMARA JAKUBOWSKIEGO

Szczególnym punktem programu było wystąpienie przewodniczącego Krajowego Sekretariatu Nauki i Oświaty NSZZ „Solidarność”, dr. Waldemara Jakubowskiego, który wygłosił referat poświęcony globalnym zagrożeniom i

niebezpieczeństwom stojącym przed współczesną edukacją.

Wystąpienie spotkało się z dużym zainteresowaniem uczestników i stało się ważnym głosem w międzynarodowej debacie o przyszłości szkoły.

GLOBALNE KRYZYSY A SZKOŁA

Dr Waldemar Jakubowski zwrócił uwagę na procesy globalne, które coraz silniej wpływają na funkcjonowanie systemów oświatowych. Wskazał między innymi na skutki kryzysów geopolitycznych, pogłębiające się nierówności społeczne oraz rosnące napięcia w systemach publicznych.

Wszystkie te zjawiska bezpośrednio przekładają się na sytuację szkół, nauczycieli i uczniów.

TECHNOLOGIA NIE MOŻE ZASTĄPIĆ NAUCZYCIELA

Jednym z ważnych tematów konferencji był rozwój technologii cyfrowych i sztucznej inteligencji. Z jednej strony otwierają one nowe możliwości dydaktyczne i organizacyjne, z drugiej rodzą pytania o granice automatyzacji nauczania, odpowiedzialność za treści edukacyjne oraz przyszłą rolę nauczyciela.

Podkreślano, że cyfryzacja nie może oznaczać zwiększania biurokracji ani ograniczania autonomii zawodowej nauczycieli.

KRYZYS ZAWODU NAUCZYCIELA MA CHARAKTER GLOBALNY

W wielu krajach obserwuje się narastające trudności kadrowe, malejące zainteresowanie pracą w edukacji oraz rosnącą liczbę odejść z zawodu.

Przyczyny są podobne: przeciążenie obowiązkami, nadmierna biurokracja, niewystarczające wynagrodzenia i spadek prestiżu społecznego nauczycieli.

ZDROWIE PSYCHICZNE NAUCZYCIELI NIE MOŻE BYĆ POMIJANE

Dużo miejsca poświęcono także zdrowiu psychicznemu nauczycieli. Wskazywano, że debata publiczna często koncentruje się na uczniach, pomijając sytuację pracowników oświaty.

Wypalenie zawodowe, chroniczny stres i przeciążenie obowiązkami stają się problemem powszechnym. Bez poprawy warunków pracy nie da się skutecznie podnosić jakości kształcenia ani budować stabilności systemu.

REFORMY TYLKO Z UDZIAŁEM NAUCZYCIELI

Ważnym elementem dyskusji był dialog społeczny. Podkreślano, że reformy edukacyjne mają szansę powodzenia tylko wtedy, gdy są tworzone z udziałem nauczycieli i ich reprezentacji.

Tam, gdzie głos środowiska zawodowego jest ignorowany, zmiany często spotykają się z oporem i nie przynoszą oczekiwanych rezultatów.

GŁOS POLSKIEJ OŚWIATOWEJ „SOLIDARNOŚCI”

Przedstawiciele Krajowego Sekretariatu Nauki i Oświaty NSZZ „Solidarność” aktywnie uczestniczyli w panelach dyskusyjnych i spotkaniach roboczych, prezentując doświadczenia polskiego środowiska oświatowego.

Podkreślali potrzebę ograniczania nadmiernej biurokracji, poprawy warunków pracy oraz budowania rzeczywistego dialogu społecznego opartego na partnerskich relacjach.

NAUCZYCIEL JEST FUNDAMENTEM EDUKACJI

Konferencja w Stambule pokazała, że edukacja na całym świecie stoi wobec podobnych wyzwań. Wszędzie mówi się o innowacjach, cyfryzacji i kompetencjach przyszłości, ale fundamentem każdego systemu edukacyjnego pozostaje nauczyciel.

Bez jego zaangażowania, stabilności zawodowej i społecznego szacunku nie da się zrealizować żadnej reformy.

NAJWAŻNIEJSZY WNIOSEK

Przyszłość edukacji nie rozstrzygnie się wyłącznie w dokumentach strategicznych ani w międzynarodowych deklaracjach. Rozstrzygnie się w realnych warunkach pracy nauczycieli.

Dlatego głos środowiska nauczycielskiego oraz organizacji związkowych musi być traktowany jako kluczowy element każdej poważnej reformy edukacji.

Bądź na bieżąco!

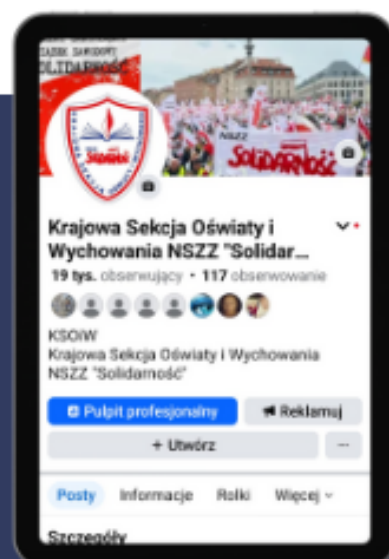
x.com/KSOiW_

oswiata-solidarnosc.pl

facebook.com

mobiSol

Krótka Instrukcja Instalacji

Oficjalna aplikacja NSZZ „Solidarność” mobiSol od instalacji do aktywnej ELC

1 Pobranie Aplikacji

- ✓ Otwórz sklep z aplikacjami na swoim telefonie:
 - Google Play (Android)
 - App Store (iOS)
- ✓ Wpisz w wyszukiwarce: **mobiSol**
- ✓ Wybierz oficjalną aplikację NSZZ „Solidarność” i kliknij **Zainstaluj**.
Aplikacja jest bezpłatna i oficjalna – wydana przez Komisję Krajową NSZZ „Solidarność”.

2 Uruchomienie Aplikacji

- ✓ Po zakończeniu instalacji uruchom aplikację.
- ✓ Pozwól aplikacji na wysyłanie powiadomień.
- ✓ Zapoznaj się z krótkim wprowadzeniem.
- ✓ Zaakceptuj regulamin i kliknij **Przejdź dalej**.

3 Aktywacja Legitymacji ELC

- ✓ Kliknij przycisk **Powiąz legitymację**.
- ✓ Podaj wymagane dane identyfikacyjne członka NSZZ „Solidarność” (zgodnie z komunikatami w aplikacji): Imię, nazwisko oraz numer legitymacji.
- ✓ **Zaakceptuj** Politykę prywatności aplikacji.
- ✓ Zatwierdź operację klikając przycisk **Zaczynamy**. Aplikacja zadziała bez dodania legitymacji, ale nie będziesz mieć dostępu do niektórych funkcji. Informacje o tym, jak dołączyć do związku, deklarację członkowską i wniosek o wydanie ELC znajdziesz na www.solidarnosc.org.pl
- ✓ Na adres e-mail powiązany z legitymacją otrzymasz sześciocyfrowy kod. **Wpisz go**.
- ✓ Od tej chwili **Elektroniczna Legitymacja Członkowska (ELC)** jest dostępna w aplikacji – zawsze pod ręką. Jeśli na tym etapie wystąpił jakiś problem, skontaktuj się ze swoim Regionem.

4 Korzystanie z Aplikacji

- ✓ Po aktywacji ELC możesz w pełni korzystać z aplikacji:
 - otrzymywać wiadomości i powiadomienia krajowe, regionalne i branżowe,
 - sprawdzać kalendarz wydarzeń i szkoleń,
 - brać udział w ankietach i konsultacjach,
 - korzystać z bazy benefitów i zniżek,
 - zadawać pytania chatbotowi z wiedzą prawną,
 - szybko znaleźć kontakty do struktur Solidarności.

5 Ważne Informacje

- ✓ Po zalogowaniu do **mObywatel** można sprawdzić numer ELC.
- ✓ Legitymacja jest zawsze dostępna w telefonie.
- ✓ W razie problemów z aktywacją ELC należy skontaktować się z właściwą strukturą regionalną NSZZ „Solidarność”.

